

eISSN: 2981-1791

Urban Strategic Thought

<https://ut.journals.ikiu.ac.ir/>

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Publisher: Imam Khomeini International University

Utilising the Just City theory in the context of South Korean cities

Maryam Farash Khiabani^{(1)*}

1. PhD in Urban Planning, Faculty of Architecture & Urbanism, University of Art, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

Abstract

Received: 27/08/2024
Accepted: 26/11/2024
PP. 178-194

Keywords:

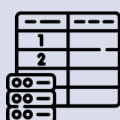
Just city, Normative theory, South Korea, Equity, Equality.

Number of references: 52

Number of figures: 4

Number of tables: 3

Introduction: The concept of justice, its definitions, and how to realise it in the city have long been the concerns of thinkers of different ages. In this regard, various concepts, such as equality and justice, have been mentioned among the normative theories of the urban planning paradigm. One of the most important and challenging ideas in urban planning is the just city. Susan Feinstein, one of the contemporary planners, proposed the theory of the just city and defined three basic principles: democracy, diversity, and equity. However, if these three principles are followed, failure is still possible. For example, the value of democracy will be problematic when democratic participation leads to the exclusion and protection of people with special conditions.

The Purpose of the Research: The present study tries to review the literature related to the concept of justice, the just city and its characteristics, and then evaluate the application of this theory in the towns of South Korea. In this context, this country, as one of the essential countries of East Asia, has developed significantly in recent years, and in a short period, it has turned from a country with an undeveloped economy into one of the most advanced economies in the world. This country is one of the most active countries to bring its economy to the level of developed countries in the world in a short period. However, after the industry's significant growth in South Korea, its negative consequences also caused concern for the country's politicians. This country also faced social, cultural, and spatial issues, especially concerning the issue of justice in its planning system. Therefore, the question arises whether development, especially from an economic point of view, can express other dimensions of development concerning justice. This research reviews the concept of justice and its relationship with the city by emphasising Feinstein's just city theory. It will examine its relationship with three major cities in South Korea: Seoul, Busan and Daegu.

Methodology: This research is in the applied research category, and its research design is qualitative. According to Creswell, the current research was conducted using one of the qualitative design methods: the case study. In this study, three metropolises in South Korea have been examined from the perspective of the theory of the just city.

Findings and Discussion: The problems that arise in times of crisis in Asian countries such as South Korea are caused by the consequences of a less democratic government. Too much focus on the city of Seoul and the unbalanced distribution of facilities shows the incompatibility of the principles of democracy with this country's political system and planning. However, practical efforts in cities like Busan promise the existence of people's capacities to expand justice and diversity. In the equity issue, the forced displacement of citizens for construction and the indiscriminate expansion of foreign companies and investors. In the issue of diversity, the imbalance in the distribution of various services in the country and the monocentricity of Seoul are evident. Regarding democracy, most policies are regulated by the central government, and local governments do not have enough power. In general, the cities of South Korea are taking a step toward justice, but they have a long way to go before they reach the concept of a just city.

Use your device to scan
and read the article online

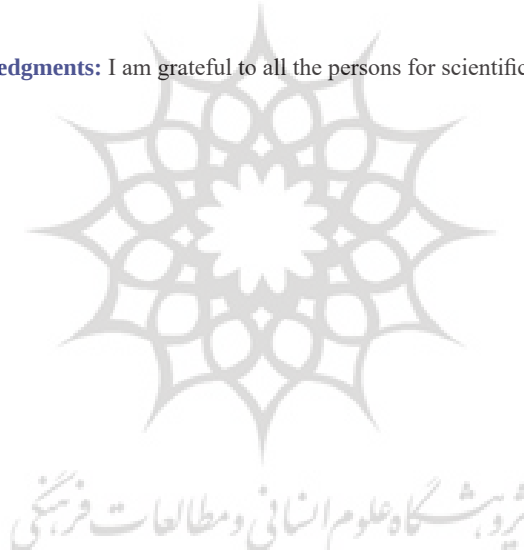
Conclusion: A review of historical events indicates that South Korea is a country under many attacks and damage, and security and stability in this country do not have a long history. Therefore, after establishing the republic, the desire for rapid development with an ambitious view spread among its rulers. Most of these governments also had military commanders, and the influence of this view is evident in the desire to reform by force. In this country, economic development casts a shadow over everything and other aspects of development are placed at the following levels of importance. A review of the state of significant cities in this country shows that the unfair distribution of resources and excessive attention to Seoul as a global city has caused the capacities of other towns to be ignored. If some measures are not taken in this regard, considering the capacity, this city will face environmental, social and economic consequences due to Seoul's limited geography.

Funding: There is no funding support.

Authors' Contribution: Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest: Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments: I am grateful to all the persons for scientific consulting in this paper.

Highlight

- The importance of the justice-oriented city and its pillars in the urban planning system.
- Paying too much attention to economic development in a short period can damage other parts of the city and society.
- Collaborating with local communities and restructuring the top-down planning system effectively create just and equitable cities.

This paper is an open
access and licenced under
the [Creative Commons
CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) licence.

©2024, UST. All rights reserved.

Cite this article: Farash Khiabani, M. (2024). Utilising the Just City theory in the context of South Korean cities. *Urban Strategic Thought*, 2(2(4)), 178-194.

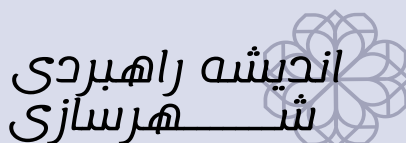
<https://doi.org/10.30479/ust.2024.20693.1164>

https://ut.journals.ikiu.ac.ir/article_3578.html

*. Corresponding Author (Email: maryamkhiabani86@gmail.com) / (Phone: +989123778985)

شاپای الکترونیکی: ۲۹۸۱-۱۷۹۱

ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

مقاله علمی- پژوهشی

کاربست نظریه شهر عدالت‌محور در شهرهای کره جنوبی

مریم فراش خیابانی^{(۱)*}

۱- دانش‌آموخته دکتری شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

چکیده	اطلاعات مقاله
مقدمه: مفهوم عدالت، و چگونگی محقق شدن آن در شهر، از دیرباز مورد توجه اندیشمندان بوده است. در این خصوص واژه‌های گوناگونی مانند برابری، مساوات و عدالت مطرح شده است. در بین نظریه‌های هنجاری که در پارادایم برنامه‌ریزی شهری معاصر مورد توجه هستند، یکی از مهم‌ترین آن‌ها، شهر عدالت‌محور است. فاینشتاین با مرور مفاهیم مرتبط با عدالت، نظریه‌ی شهر عدالت‌محور را طرح و سه اصل پایه‌ای برای آن تعریف می‌کند. هدف پژوهش: پژوهش حاضر در تلاش است با مرور ادبیات مرتبط با مفهوم عدالت، شهر عدالت‌محور و ویژگی‌های آن را مورد بررسی و سپس کاربری این نظریه را در شهرهای کشور کره جنوبی مورد ارزیابی قرار دهد. در این زمینه، این کشور به عنوان یکی از کشورهایی که در سال‌های اخیر توسعه‌ای چشمگیر داشته و در مدتی کوتاه، از کشوری با اقتصاد توسعه نیافته به یکی از پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان بدل شده و یکی از شهرهای جهانی مهم، سئول، در آن قرار دارد انتخاب شده است. روش‌شناسی: این پژوهش از نظر هدف در گروه پژوهش‌های کاربردی قرار دارد و طرح پژوهش آن کیفی است. ذیل روش‌های کیفی، با رویکرد تفسیری، روش نمونه‌موردی انتخاب شده است و موضوع مورد مطالعه، شهر عدالت‌محور، به شکل نظام‌مند در سه کلان شهر کشور کره جنوبی مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌ها و بحث: تمرکز بیش از حد بر سئول و توزیع نامتوازن امکانات، عدم همخوانی اصول دموکراسی با نظام سیاسی و برنامه‌ریزی در این کشور نشان می‌دهد شهرهای کره جنوبی هر چند در مسیر عدالت‌محوری گام برمی‌دارند، راه بسیاری تا رسیدن به مفهوم شهر عدالت در پیش دارند. نتیجه‌گیری: کره جنوبی با نظامی که مدعی توسعه‌ای افزایش‌دهنده است، با چالش‌هایی نیز در خصوص چگونگی این توسعه مواجه است. طبق بررسی‌های انجام شده در این پژوهش، شهروندان کره‌ای نیز دریافت‌اند که در دنیای کنونی، توسعه اقتصادی به هر قیمتی نیز مطلوب نیست. نکات برجسته: - اهمیت توجه به شهر عدالت‌محور و ارکان آن در نظام برنامه‌ریزی شهری. - توجه بیش از حد به توسعه اقتصادی در مدت زمان کوتاه، می‌تواند سبب آسیب به بخش‌های دیگری از شهر و جامعه شود. - همراهی جوامع محلی و تغییر ساختار بالا به پایین نظام برنامه‌ریزی، در برنامه‌ریزی و عدالت‌محوری شهرها موثر است.	دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۶ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۶ صص: ۱۷۸-۱۹۴ واژگان کلیدی: نظریه‌های هنجاری، شهر عدالت‌محور، برابری، مساوات، کره جنوبی. تعداد منابع: ۵۲ تعداد اشکال: ۴ تعداد جداول: ۳

ارجاع به این مقاله: فراش خیابانی، مریم. (۱۴۰۳). کاربری نظریه شهر عدالت‌محور در شهرهای کره جنوبی. *اندیشه راهبردی شهرسازی*، ۲(۲)، ۱۷۸-۱۹۴.

این مقاله به صورت دسترسی باز و با مجوز Creative Commons CC BY-NC 4.0 قابل استفاده است.

©2024, UST. All rights reserved.

doi <https://doi.org/10.30479/ust.2024.20693.1164>

* نویسنده مسئول (رایانامه: maryamkhiabani86@gmail.com) / (تلفن: ۰۹۱۲۳۷۷۸۹۸۵)

۱- مقدمه و بیان مسئله

عمل اجتماعی، ارزش‌ها و ایدئولوژی‌ها نقش مهمی در شکل‌گیری و توسعه نظریه‌ها در برنامه‌ریزی داشته‌اند. بر این مبنا نظریه‌های برنامه‌ریزی می‌توانند به دو دسته‌ی اثباتی و هنجاری تقسیم شوند که اولی با چگونگی انجام برنامه‌ریزی (با تاکید بر نظریه‌های روندکاری) و دومی با ماهیت اجتماعی برنامه‌ریزی سروکار دارد (دانشپور، ۱۳۸۷: ۶۸). در این بین موضوع عدالت به عنوان یکی از پایه‌ای‌ترین هنجارها مطرح است که از دیرباز مورد توجه فلاسفه و اندیشمندان قرار گرفته و در دهه‌های اخیر از مهم‌ترین دغدغه‌های برنامه‌ریزان شهری و منطقه‌ای است. رویکردهای سیاسی مطرح جهان نیز هر یک از منظر خود مسئله‌ی عدالت را مورد کنکاش قرار داده و برای نیل به آن راهکارهایی ارائه کرده‌اند. از دیدگاه مارکسیستی توجه بر عدالت خصوصاً بر پایه‌های اقتصادی بسیار مشهود بوده و از منظر اندیشمندان نئومارکسیست، جنبه‌های جغرافیایی و اجتماعی نیز با تاکید بیشتر به دیدگاه قبلی افزوده شده است. از سوی دیگر رویکرد لیبرال و نئولیبرال، مفهوم آزادی را لازمه‌ی رسیدن به عدالت می‌دانند و این هر دو رویکرد با انتقاد به یکدیگر، تعاریفی از عدالت و مفاهیم مرتبط با آن مطرح کرده و راهکارهای خود را ارائه می‌کنند. در مجموع تعریف عدالت بر حسب دانش، قدرت و زمینه موجود، بسیار گوناگون است. ابهامات بسیاری در پی ادراکات تاریخی متفاوت از معنای مفهوم عدالت در بین اندیشمندان از ارسطو تا مارکس^۱ و جان رالز^۲ و فراتر از آن ایجاد شده است (Thomas, 2008: 229-230).

در نیمه‌ی دوم قرن بیستم، مشاغل مرتبط با کارخانه‌ها در جهان به دلایل مختلفی با کاهش چشمگیری روبه‌رو شدند، مهم‌ترین دلیل این اتفاق، جابجایی بود. شرکت‌های بزرگ کارخانه‌هایشان را از کشورهای توسعه یافته مانند ایالات متحده، بریتانیا، آلمان، ژاپن خارج کرده و در کشورهای کمتر صنعتی شده مانند کره جنوبی، مکزیک و برزیل مستقر کردند. اغلب دفاتر اصلی در کشورهای صنعتی باقی‌ماندند اما نیروی کار ارزان‌تر و دسترسی مستقیم به منابع سبب این اقدام شد (Abrahamson, 2004: 6). در این رقابت، پیشرفت‌های اقتصادی، از

مهم‌ترین اهداف برخی کشورها در مسیر توسعه شد. کشور کره جنوبی از فعال‌ترین کشورها در این مسیر بود که برای رساندن اقتصاد خود در تراز کشورهای توسعه یافته جهان در مدت زمان کوتاه، اقداماتی را در پیش گرفت. اما پس از رشد چشمگیر صنعت در کره جنوبی، پیامدهای منفی آن (از جمله مشکلات زیست‌محیطی) نیز سبب ایجاد نگرانی برای دولتمردان این کشور شد. در نتیجه دولت کره جنوبی نیز مانند تایوان، با توجه به سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی توسط شرکت‌های چند ملیتی رویکردی محتاطانه را اتخاذ کرد (Chan & Clark, 1994: 137).

هرچند این کشور جزو ده کشور آسیای شرقی است که به همراه تعدادی از کشورهای غربی، عضو گروه ۲۰ (G20) به شمار می‌آید، گروهی که اقتصادهای بزرگ دنیا را تشکیل می‌دهند (Hur et al., 2014: 1119)، با مسائل اجتماعی، فرهنگی، فضایی، خصوصاً در نسبت با موضوع عدالت در نظام برنامه‌ریزی خود مواجه شد^۳ (Han, 2022; Kim; et al., 2019). همچنین از مهم‌ترین موضوعات مطرح در طرح‌های کنونی کشور کره جنوبی، بحث انرژی‌های پاک و عدالت توزیعی در موضوع انرژی است. در این زمینه نیز برنامه‌ریزی مشارکتی، راهبرهای سیاست‌گذاری همه شمول، برای ارزیابی تأثیرات اجتماعی و زیست‌محیطی و حمل و نقل عادلانه مورد تاکید قرار گرفته است (Park et al., 2024).

لذا این سوال مطرح می‌شود که توسعه یافتگی بالاخص از منظر اقتصادی، آیا می‌تواند بیانگر ابعاد دیگری از توسعه در نسبت با عدالت و نظریات مربوط به شهر عدالت‌محور از منظر موردبررسی در این پژوهش باشد؟ خصوصاً در شرایطی که کشوری مانند کره جنوبی، الگوی بسیاری از کشورهای درحال توسعه در آسیا است، بررسی روند تحولات نظام برنامه‌ریزی این کشور در نسبت با موضوع عدالت و یکی از نظریات شاخص این حوزه می‌تواند کمک‌کننده باشد. در ادامه پس از ارائه تعاریفی از مفهوم عدالت، نسبت آن با شهر با تاکید بر نظریه شهر عدالت‌محور سوزان فاینشتاین^۴، با تمرکز بر چند شهر شاخص در کشور کره جنوبی، این چالش‌ها موردبررسی قرار می‌گیرند.

۲- پیشینه پژوهش

باز زمانی که دغدغه نظریات مرتبط با عدالت درگفتمان شهری مورد تاکید قرار گرفت، ایده‌های گوناگونی در خصوص انواع عدالت و نسبت عملیاتی آن با شهر مطرح شد. تاکید بر شهر و فضا سبب شد علاوه بر مفاهیم پرکاربردی مانند عدالت اجتماعی و عدالت اقتصادی، عدالت فضایی نیز بیشتر مورد توجه قرار گیرد (هاروی، ۱۹۷۳؛ Soja, 2010). این موضوع به یکی از مهم‌ترین چالش‌های برنامه‌ریزی و طراحی شهری نیز بدل شد و در این بین طرح نظریه شهر عدالت‌محور توسط فاینشتاین (۲۰۱۰) به واسطه پژوهش وی در شهرهای مختلف و مطالعه موردی‌ای که در پیش گرفته بود، به عنوان یکی از مراجع قابل اتکا مورد استفاده قرار گرفت. معیارهایی که توسط وی استخراج شد، سنجش شرایط شهرهای دیگر در نسبت با این نظریه را امکان‌پذیر کرد.

نکته قابل توجه در این میان این است که علی‌رغم گذشت بیش از ده سال از کتاب شهر عدالت‌محور فاینشتاین و با وجود ارائه شاخص‌های تعریف شده برای نحوه بررسی عدالت‌محور بودن یک شهر، پژوهش‌های چندانی با بسط این نظریه صورت نگرفته است. برخی پژوهش‌های داخلی بیشتر به صورت‌بندی نظری مفهوم عدالت و نسبت آن با برنامه‌ریزی شهری پرداخته‌اند (حاتمی‌نژاد و راستی، ۱۳۸۵؛ نوریان و سعیدی رضوانی، ۱۳۹۱؛ بمانیان و همکاران، ۱۳۹۳؛ داداش‌پور و الوندی‌پور، ۱۳۹۵)، برخی نیز کاربرست نظریات مرتبط با عدالت در شهرهای ایران را مورد سنجش قرار داده‌اند (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۰؛ موسوی، ۱۳۹۱؛ تقوایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ رفیعیان و همکاران، ۱۳۹۸؛ کاشانی‌راد و همکاران، ۱۴۰۱). در این میان به ارتباط مستقیم بین شهر عدالت‌محور و انطباق شاخص‌های آن

با شهرهای دیگر جهان و ایران کمتر پرداخته شده است و پژوهش‌های کاربردی در این حیطه نیز بیشتر متمرکز بر عدالت فضایی و مفاهیم مرتبط با آن هستند (گنجی‌پور و همکاران، ۱۴۰۲). خلاءای که این پژوهش در تلاش است آن را با مورد توجه قرار دادن نظریه شهر عدالت‌محور در چند شهر در کره جنوبی، کشوری که در مدت زمان کوتاهی تلاش کرد به سوی جهان توسعه حرکت کند، پوشش دهد

۳- مبانی نظری

افلاطون از نخستین اندیشمندانی است که به شیوه‌ای تحلیلی-استدلالی نظریه‌ای جامع پیرامون عدالت مطرح کرده است (افلاطون، ۱۷۱۳). ارسطو نیز عدالت را اعطای حق به سزاوار آن می‌داند (حاتمی‌نژاد و راستی، ۱۳۸۵). مفهوم عدالت در علوم مختلف از سیاست، اجتماع، فضا تا اقتصاد، مورد بررسی قرار گرفته است. برای مثال مفهوم عدالت اجتماعی مورد نظر جان رالز مبتنی بر عدالت توزیعی است که نحوه تکوین ساختار جامعه‌ای مطلوب و عادلانه را توصیف می‌کند (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۰). هرچند این چالش نیز مطرح است که ایده‌های بنیانی عدالت نخواهند توانست به انتخاب قطعی فرمول و نسخه‌ی منحصر به فردی برای تعیین شاخص یک اجتماع عادلانه دست یابند (سن، ۱۹۹۹؛ ۴۳۰). از آغاز قرن بیست و یکم موضوع عدالت در نزد متفکرین جریان اصلی حوزه برنامه‌ریزی بسیار داغ و پرشور در جریان بوده است، چرا که برنامه‌ریزی خصوصا در دنیای معاصر عمیقا به عدالت مرتبط است و تعمق درباره موضوعات مرتبط با برنامه‌ریزی عدالت محور ضروری به نظر می‌رسد (سعیدی رضوانی و نوریان، ۱۳۹۳؛ ۴۸). در این زمینه، با تمرکز بر روی برخی کاربردی انجام شده است. جدول ۱ خلاصه‌ای از اندیشه‌های مرتبط با عدالت را نشان می‌دهد.

جدول ۱. اثرگذارترین اندیشه‌های بنیادین پیرامون عدالت

نظریه‌پرداز	دستاوردها
افلاطون	عدالت طبیعی: هرکس باید در جایی قرار گیرد که طبیعت او را قرار داده است. عدالت اجتماعی در گرو حکومت دانشمندان و حکامست.
ارسطو	عدالت توزیعی: امتیازات در جامعه باید بین همه افراد به تناسب شایستگی‌هایشان توزیع شود.
هایز	- دولت، مهارکننده تضاد بین افراد و برقرارکننده عدالت در جامعه است. - چون انسان‌ها در حالت طبیعی، با یکدیگر بر سر دستیابی به مزایای اجتماعی در ستیز هستند، یک نهاد عالی و قاهر باید وجود داشته باشد که با قدرت زور عدالت را در جامعه پیاده کند، این نهاد، دولت است.

نظریه پرداز	دستاوردها
کانت	همان‌طور با دیگران رفتار کن که دوست داری آن‌ها با تو رفتار کنند.
مارکس و انگلس	عدالت در شرایطی حاصل می‌شود که استثمار طبقه محکوم (فاقد ابزار تولید) از طریق انقلاب علیه طبقه حاکم (دارای ابزار تولید) پایان پذیرد و طبقه محکوم، حاکم شود و مالکیت خصوصی ملغی گردد.
رالز	- تحت تأثیر اندیشه‌ها و آثار کانت بوده و همچنین از دیگر فلاسفه چون جان لاک^۶ و ژاک روسو^۷ تأثیر پذیرفته است. - نظریه عدالت جان رالز، درون سنت کانتی قرار دارد و برداشتی غایت‌گرا از عدالت دارد که براساس آن انگیزه عدالت انگیزه‌ای اخلاقی و بی‌طرفانه است نه اقتصادی و نفع طلبانه. - در وضعیت نخستین یعنی شرایطی که انسان هیچ اطلاعی از ویژگی‌های طبیعی، اجتماعی، محیطی و اقتصادی خود (از جمله سن، جنس، نژاد، مذهب، ملیت، سطح سواد و مهارت، پایگاه خانوادگی و قوای جسمانی) ندارد و در اصطلاح در پس پرده جهل قرار دارد، هر انسانی، می‌پذیرد که عدالت به عنوان پایه هر گونه روابط اجتماعی قلمداد شود. - نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی به دو شرط قابل پذیرش اند: ۱. به مشاغل و موقعیت‌هایی که در شرایط فرصت‌های برابر منصفانه، برای همگان قابل دسترسی است مربوط شوند، ۲. بیشترین منفعت را برای محروم‌ترین اعضای جامعه دربر داشته باشد. مساوات در بهره‌مندی از کالاهای اولیه، محتوای عدالت را شکل می‌دهد.
هابرماس	- اصول و شیوه‌های عدالت در هر جامعه باید در فرآیند یک گفت‌وگو اخلاقی با شرکت همه افراد جامعه و با مهیا کردن شرایط ایده‌آل گفتار مشخص شود. - شرایط ایده‌آل گفتار ویژگی‌هایی دارد که عبارتند از: فهم‌پذیری، حقیقت جویی، خلوص نیت و مشروعیت.
نوزبام و سن	قابلیت‌هایی ضروری برای همه اعضای جامعه که همگان به یک اندازه حق بهره‌مندی از آن را دارند عبارتند از: ۱. زندگی، ۲. سلامتی، ۳. انسجام جسمی، ۴. دسترسی به آموزش و ۵. در اختیار داشتن کنترل بر محیط (سیاسی و مادی). همه آحاد جامعه باید به این قابلیت‌ها دسترسی داشته باشند.
هاروی	- جغرافیدان وفادار به سنت رادیکال و سنت‌شکن و سازش‌ناپذیر با جریان‌های استعماری و مخالف سرمایه‌داری مهار نشده. - ماهیت عدالت را می‌توان به کمک سه عامل نیاز، منفعت عمومی و استحقاق بیان کرد. - معتقد است که ابزار سرمایه‌داری همیشه در خدمت مقاصد سرمایه‌داری است و مقاصد سرمایه‌داری با هدف عدالت اجتماعی سازگار نیست.

منبع: (افلاطون، ۱۷۱۳؛ نوریان و سعیدی رضوانی، ۱۳۹۱؛ حاتمی‌نژاد و راستی، ۱۳۸۵؛ هاروی، ۱۹۷۳)

۱-۳- عدالت و مطالعات شهری

دو مورد از مهم‌ترین حوزه‌های عدالت در مطالعات شهری، عدالت اجتماعی و عدالت فضایی است. از منظر دیوید هاروی، عدالت اجتماعی در شهر باید به گونه‌ای باشد که نیازهای جمعیت شهری را پاسخگو باشد و تخصیص منطقه‌ای منابع را به گونه‌ای هدایت کند که افراد با کمترین شکاف و اعتراض نسبت به استحقاق حقوق خود مواجه باشند. از نظر وی این مفهوم در نهایت یعنی «توزیع عادلانه از طریقی عادلانه» (بمانیان و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۴۲؛ هاروی، ۱۹۷۳: ۹۸). اندیشمندی که با طرح مفهوم حق شهر، بحث عدالت اجتماعی را به فضا مرتبط می‌کند، هنری لوفور^۸ فرانسوی است. در سال ۱۹۷۳ این دیوید هاروی^۹ بود که با کتاب عدالت اجتماعی و شهر خود، لوفور را به مخاطبان انگلیسی زبان معرفی کرد. هر چند نقش لوفور در این اثر بسیار کم‌رنگ بود اما ایده وی با این مضمون که به زودی انقلاب‌های شهری جایگزین انقلاب صنعتی می‌شوند، فراگیر شد. این انقلاب شهری به گونه‌ای یک انقلاب فضایی نیز محسوب می‌شد و پژواکی عمیق و

ماندگار در در شهرگرایی و جغرافیای انتقادی داشت (کرنگ و ثریفت، ۲۰۰۰: ۲۱۴). یکی از مهم‌ترین معیارها برای تحلیل وضعیت عدالت فضایی و رشد، چگونگی توزیع خدمات شهری است (موسوی، ۱۳۹۱: ۱۸۵). برای مثال در مورد توزیع عادلانه مواد، در بررسی فاینشتاین در سنجش عدالت توزیعی در بین سه شهر مورد بررسی وی، نیویورک کمترین و امستردام بیشترین موفقیت را داشته اند (Fainstein, 2010: 7). این روند، مطالعه‌ی عدالت در نسبت با شهر را به شکل ویژه‌تری به ضرورت ارائه نظریه هدایت کرد.

۲-۳- نظریه شهر عدالت محور

در دهه‌های اخیر در رویکرد پست مدرنیستی، ایده‌های بسیاری برای نجات یا تکامل برنامه‌ریزی مدرنیستی ارائه شدند. مانند مدل ارتباطی پتسی هیلی^{۱۰} (۲۰۰۰/۱۹۹۶)، نوشهرگرایی^{۱۱}، برنامه‌ریزی غیراقلیدوسی جان فریدمن (۲۰۰۰/۱۹۹۳) مشابه با برنامه‌ریزی وکالتی^{۱۲} پل دیویدف^{۱۳} (۲۰۰۰/۱۹۶۵) (Talvitie, 2009: 172- 173). در کنار

شهر عدالت محور است. سوزان فاینشتاین ایده‌ی خود در مورد شهر عدالت محور را با انتشار کتابی با همین نام در سال ۲۰۱۰ به تکامل می‌رساند. وی در این اثر با طرح ویژگی‌های یک شهر عدالت محور، میزان تحقق‌پذیری ایده اش را در سه شهر نیویورک، لندن و امستردام مورد بررسی قرار داده و به نتایج قابل توجهی دست می‌یابد (Fainstein, 2010). فاینشتاین در نظریه‌ی شهر عدالت محور، چند سوال اساسی مطرح می‌کند. یکی از مهم‌ترین آن‌ها این است که کیفیت‌هایی که شهر عدالت محور را در جهان ثروتمند غربی متضمن می‌شود چه چیزهایی است؟ در پاسخ به این سوال، مساوات^{۱۵}، دموکراسی^{۱۶} و گوناگونی^{۱۷} سه کیفیت اولیه شکل‌دهنده‌ی عدالت شهری هستند، هر چند که استانداردهای تعیین آن‌ها می‌تواند مورد چالش باشد.

فرض اولیه بر این است که هر شرایط و زمینه‌ای ممکن است تفاسیر مختلفی از اصول گسترده‌ی مساوات، گوناگونی و مشارکت را ارائه دهد. اما در عین حال برخی راهنماهای کلی بر این سه ارزش حاکم است و اقدامات ویژه‌ای را طلب می‌کند. برخی از این موارد در قالب سه منظر ذکر شده از نظر فاینشتاین بدین شرح‌اند:

• از منظر مساوات:

در نظر گرفتن توسعه‌های جدید مسکن برای خانواده‌هایی با درآمد پایین‌تر از متوسط جامعه، تهیه مسکن قابل استطاعت، عدم جابجایی خانواده‌ها یا مشاغل به طور غیرقابل جابجایی با هدف دستیابی به توسعه اقتصادی یا تعادل اجتماعی، تسهیل حضور مشاغل کوچک در نسبت با شرکت‌های بزرگ، پایین نگه داشتن هزینه‌های حمل‌ونقل عمومی.

• از منظر گوناگونی:

توجه به همه‌شمولی، نفوذپذیری مرزهای بین نواحی، در دسترس بودن فضای عمومی، اختلاط کاربری زمین، توجه به گروه‌های آسیب‌دیده و درحاشیه

• از منظر دموکراسی:

حمایت از گروه‌های کم‌قدرت‌تر، مشورت با جامعه هدف برای طرح‌های توسعه، حضور نمایندگان اقشار گوناگون در تصمیم‌گیری‌ها
لازم به ذکر است حتی در صورت رعایت این سه اصل،

برنامه‌ریزی ارتباطی و نظریه‌پردازان چند فرهنگی، سوزان فاینشتاین با فرآیندهای برنامه‌ریزی و مشارکت ارتباط دارد. اما او در دید مخاطبان اصلی خود به عنوان «رهبری جنبش‌های اجتماعی شهری» به جای دولت که ممکن است نه بی‌طرف باشد و نه خیرخواه، به لئون ساندروکوک^{۱۴} نزدیک‌تر است و فاصله خود را از نظریه‌پردازان برنامه‌ریزی ارتباطی، که در درجه اول با برنامه‌ریزانی که توسط دولت استخدام شده‌اند صحبت می‌کنند و آن‌ها را به میانجی‌گری میان منافع گوناگون فرامی‌خوانند، حفظ می‌کند.

از نظر ساندروکوک، در تعریف عدالت اجتماعی، طرح مفاهیمی چون بی‌عدالتی یا نابرابری که محدود به قلمرو اقتصادی نشود، ضرورت دارد. وی ادعا می‌کند که گروه‌های مختلف در سیاست‌های گسترده برای نیل به اهداف کلان‌تر در انواع عدالت مشارکت می‌کنند (المایندگر، ۲۰۱۷: ۲۹۸-۲۹۷). توجه فاینشتاین به قدرت اصلاحی جامعه مدنی در امتداد دیگر متفکران هنجاری پست‌مدرن و همچنین نظریه‌پردازان توسعه نئولیبرال است. با این حال، فاینشتاین می‌پذیرد که برخی افراد در درون دولت (مقامات ترقی‌خواه) ممکن است در راستای منافع گروه‌های به حاشیه رانده شده عمل کنند. این امر این پرسش را به وجود می‌آورد که آیا احتمالاً بسته به شرایط خاص با دولت تعامل داشته باشیم یا خیر (Watson, 2002: 33).

از منظر دیگر، آنچه به عنوان یک گزینه‌ی دموکراتیک نیاز است، می‌تواند ریشه در نئولیبرالیسم یا دیگر سنت‌های از پیش تعیین شده نداشته باشد. پورسل (۲۰۰۹) از اساتید دانشگاه واشنگتن در حوزه برنامه‌ریزی، گزینه‌ای جدید را از تلفیق دو تفکر شرح می‌دهد که این دو عبارت‌اند از: ۱. عناصر رادیکال، مشارکتی و انقلابی دموکراسی ۲. تفکر هنری لوفور درباره‌ی حق شهر. از منظر وی در این زمینه تصور می‌شد یکی از ابزارهای تحقق این ایده‌ها، برنامه‌ریزی ارتباطی باشد اما واقعیت این است که این نوع برنامه‌ریزی تنها ابزاری است برای تقویت روابط موجود قدرت به جای آنکه آن را تغییر دهد. لذا از منظر پورسل بهتر است نقدهای مختلف به هر رویکردی مطرح شود و اکنون زمان گذار و فکرکردن به گزینه‌های بهتر است (Purcell, 2009: 141).

یکی از این گزینه‌های نوین در بحث عدالت، نظریه‌ی

سیاسی، اقتصادی و در نهایت برنامه‌ریزی در شهرهای این کشور ارائه می‌شود و در نهایت ارتباط شرایط این کشور با نظریه‌ی شهر عدالت‌محور به طور تطبیقی مورد واکاوی قرار می‌گیرد.

۵- معرفی محدوده مورد پژوهش

کشور کره جنوبی با مساحت تقریبی ۱۰۰ هزار کیلومتر مربع، در شرق آسیا و در بخش جنوبی شبه جزیره کره قرار دارد. این کشور از غرب به دریای زرد، از شرق به ژاپن و دریای ژاپن، از جنوب به چین شرقی و از شمال به کره شمالی منتهی می‌شود. پایتخت کشور کره جنوبی، کلانشهر سئول است که با وسعت ۶۰۵ کیلومتر مربع در بخش شمال‌غربی آن واقع گردیده است. شکل ۱ موقعیت جغرافیایی این کشور را نشان می‌دهد. جمعیت کره جنوبی در حدود ۵۰ میلیون نفر است. اقلیم کره جنوبی باعث به‌وجود آمدن زمستان‌هایی سرد و تابستان‌هایی گرم و مرطوب شده است. اقتصاد کره جنوبی یک اقتصاد صنعتی شده متکی به تکنولوژی برتر است. این کشور جزو ده کشور آسیایی است که به همراه تعدادی از کشورهای غربی، عضو گروه ۲۰ به شمار می‌آید، گروهی که اقتصادهای بزرگ دنیا را تشکیل می‌دهند. در این کشور هزینه‌های دولت، در طولانی مدت تأثیرات مثبتی بر تولیدات و تأثیرات منفی بر سرمایه‌گذاری‌های خصوصی داشته است (Hur et al., 2014: 1119).

شکل ۱. موقعیت قرارگیری کره جنوبی در نسبت با کشورهای همسایه
(Salter, 2003: 19) منبع:

احتمال ناکامی نیز وجود دارد. برای مثال ارزش دموکراسی مشکل‌زا خواهد بود وقتی که مشارکت دموکراتیک منجر به طرد و حفاظت از افرادی با شرایط ویژه شود (Fainstein, 1999). از سویی مشارکت در تصمیم‌گیری‌های عمومی یکی از بخش‌های ایده‌آل نظریه شهر عدالت‌محور است. به این دلیل که در ذات خود هدفی ارزشمند است. همچنین وجود استبداد خیرخواه^{۱۸}، غیرممکن است. درواقع دموکراسی مجموعه‌ای از مشکلات دشوار را نیز ارائه می‌کند که هیچگاه به شکل نظری حل نشده بودند و تنها می‌توانند در شرایط ویژه مورد حل و فصل قرار گیرند (Fainstein, 2000: 469). طبق نظریه شهر عدالت‌محور فاینشتاین، هدف اصلی برنامه‌ریزی، ارتقای عدالت اجتماعی، اقتصادی و فضایی است. بنابراین جایگاه مفهوم شهر عدالت‌محور، به عنوان یک چارچوب انتقادی مرجع در تحلیل تفسیری خواهد بود (Winkler, 2009: 365).

همانگونه که در ابتدا اشاره شد، پژوهش حاضر قصد دارد کاربست موارد مطرح شده تا بدین‌جا در مبانی نظری با توجه به نظریه‌ی شهر عدالت‌محور و ویژگی‌های آن را در بستر شهرهای کره جنوبی مورد سنجش قرار دهد.

۴- روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف درگروه پژوهش‌های کاربردی قرار دارد (نیومن، ۲۰۱۱) و طرح پژوهش آن کیفی است. با توجه به ماهیت اصلی این پژوهش (هستی‌شناسی^{۱۹}) و نسبت محقق با مسئله مورد پژوهش (معرفت‌شناسی^{۲۰})، پژوهش حاضر در سنت کیفی انجام شده است (بلیکی، ۲۰۰۰) و نظر به اینکه دسته‌بندی‌های گوناگونی برای انواع رویکردها و روش‌ها ارائه شده، در این تحقیق رویکرد تفسیری^{۲۱} مدنظر قرار گرفته است و در انواع روش تحقیق، بر مبنای دسته‌بندی پنج‌گانه کرسول، روش نمونه‌موردی مدنظر قرار گرفته می‌شود و در موضوع مورد مطالعه، به شکل نظام‌مند به ابعاد گوناگون آن پرداخته می‌شود (Cre- well, 2018). در این پژوهش سه کلانشهر کره جنوبی از منظر نظریه شهر عدالت‌محور مورد بررسی قرار گرفته‌اند. برای این امر ابتدا شاخص‌های شهر عدالت‌محور مورد واکاوی قرار گرفته‌اند و پس از آن این شاخص‌ها در سه کلانشهر اصلی کره جنوبی، مورد سنجش قرار می‌گیرند. لذا در ادامه شرحی بر معرفی کشور کره جنوبی و نظام

کشور جمهوری کره جنوبی که می‌توان امروزه آن را در زمره کشورهای توسعه یافته نامید، با به کارگیری اهرم‌های اقتصادی و اجتماعی پس از پایان جنگ شبه جزیره کره به سرعت مراحل بازسازی و گذار از یک اقتصاد ورشکسته به یک اقتصاد پویا و جهانی را پیگیری کرده است. استان‌های این کشور زیر نظر دولت مرکزی اداره می‌شوند. درسال‌های اخیر، سیاست حکومت مرکزی بر ایجاد توان رقابت براساس وضع خاص واستعدادهای منطقه‌ای است؛ لذا روابط بین دولت و حکومت‌های محلی به طوری تعریف شده که امکان مشارکت جوامع محلی در برنامه‌های توسعه و رعایت اصول دموکراتیک نیز فراهم شود (جوزی و همکاران، ۱۳۸۶: ۲۷۳-۲۷۹).

دروازه‌های این شبه جزیره از اوایل سال ۱۶۰۰ تا اواخر ۱۸۰۰ میلادی کاملاً بسته بود. در واقع از ۱۶۴۰ تا ۱۸۷۳ تنها محدوده‌ای که با کره مرابوده داشت و تبادل کالا به طور قانونی از طریق آن انجام می‌شد، پکن بود. در این دوران کره تحت سیطره‌ی حکومتی منزوی قرار داشت. این کشور در ادوار مختلف تحت استعمار چین، سپس ژاپن و پس از استقلال تحت تاثیر کشورهای غربی قرار گرفت، لذا دچار تغییرات فرهنگی بسیاری شده است. شبه جزیره کره از سال ۱۹۴۵ به دو بخش شامل بخش کمونیستی کره شمالی و غیرکمونیستی کره جنوبی تقسیم شد. در قرن ۲۱ کره شمالی همچنان مایل به ادامه‌ی سیاست‌های حکومتی منزوی است در حالیکه کره جنوبی تلاش بسیار داشت تا ارتباطاتش را با بازار جهانی و اقتصاد بین‌المللی و ارتباطات فرهنگی گسترش دهد.

میزبانی المپیک ۱۹۸۸ سئول، پایتخت کره، بازتابی جسورانه از آرزوهای کشوری بود که تمایل نداشت به آسانی به عنوان یکی از کشورهای درحال توسعه در بین رسته‌ای از کشورها که اغلب با پیامدهای جزئی اقتصادی و فرهنگی طبقه‌بندی می‌شوند، به شمار آید. موفقیت

المپیک کره، چشم جهانیان را به اقتصاد و موفقیت سازمانی کره جنوبی گشود. در معماری، زیرساخت‌های شهری، ظرفیت سازمانی و پایداری سیاسی، کره جنوبی توجه دنیا را به خود جلب کرد. این کشور برای تداوم چنین تصویری از خود، تاکنون مجدانه تلاش کرده است (Salter, 2003: 12). نقش فرهنگ نیز در این کشور بسیار مهم است چرا که پایه‌های تفکرات جدید و ارزش‌ها را شکل می‌دهد. تغییرات فرهنگی از طریق تحول به چالش‌های اجتماعی و زیست‌محیطی پاسخ می‌دهد (Kim, 2006: 115). درحال حاضر بیش از ۸۰ درصد جمعیت کره جنوبی شهرنشین هستند. این مسئله سبب تغییراتی در فرهنگ سنتی کره نیز شده است. به عنوان مثال خانواده‌ها کوچکتر و تعداد فرزندان کمتر شده و سالمندان نیز دیگر مانند گذشته با فرزندان خود زندگی نمی‌کنند (Salter, 2003: 47). درواقع منظر شهری باید به مثابه تجلی فرهنگ به شمار آید اما شهرهای کره جنوبی اغلب این منظر را از دست داده‌اند (Kim, 2012). جدول ۲ سیر تحولات تاریخی مهم در کره جنوبی را نشان می‌دهد.

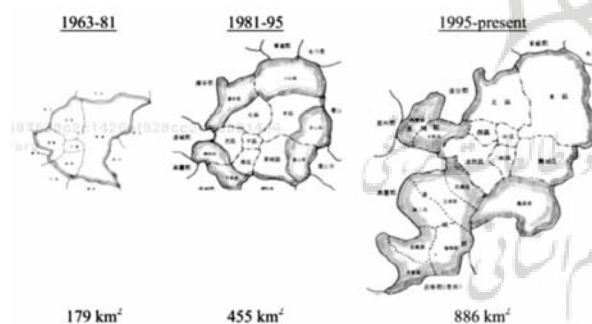
تغییرات سیاسی مهم از سال ۱۹۶۱ و سرنگونی رئیس جمهور چانگ میون و روی کار آمدن ژنرال پارک چونگ هی^{۲۲} به وجود آمد. ارتش رژیم پارک دغدغه‌ای در خصوص حقوق شهروندی نداشتند، اما تمرکز قوی و هوشمندانه‌ی وی بر توسعه، منجر به مجموعه‌ای از برنامه‌های اقتصادی ملی شده است. تمام تلاش‌های ملی مبتنی بر راهبرد صنعتی مبتنی بر صادرات، خصوصاً با هدف ایجاد زیرساخت‌های ملی و به ندرت متمرکز بر محصولات اجتماعی مانند مسکن بود (Thomas & Hwang, 2003: 11). سیاست‌های اتخاذ شده در توسعه‌ی مجدد شهرها در راستای توسعه اقتصادی پرسرعت در این کشور، سبب شد شهرهای کره جنوبی با چالش‌های متعددی مواجه شوند.

جدول ۲. سیر تاریخی رویدادهای مهم در کره جنوبی

سال	رویدادهای مهم کره جنوبی
۱۰۸ ق.م	چین، نیمه شمالی شبه جزیره کره را فتح کرد.
۳۱۳	نیروهای کره، چینی‌ها را از کره بیرون راندند.
۱۲۵۹	ارتش مغول، کره را فتح کرد.
۱۳۹۲	سلسه پادشاهی «یی» به وجود آمد و تا ۱۹۱۰ حکومت کرد.

سال	رویدادهای مهم کره جنوبی
دهه ۱۹۵۰	نیروهای ژاپن به کره حمله کردند، اما توسط ارتش کره بیرون رانده شدند.
دهه ۱۶۳۰	ارتش مانچو از شمال چین به کره حمله کرد و سلطه قدرتمندانه‌ای در این کشور داشت اما سلسله «یی» نیز همچنان به پادشاهی خود ادامه داد.
۱۶۴۲	کره مرزهایش را به روی تمامی کشورهای خارجی بست، به جز یک کشتی که سالانه مبادلاتی از چین با کره انجام می‌داد. این دوران به نام پادشاهی منزوی (Hermit Kingdom) معروف است.
۱۸۷۶	ژاپن، کره را مجبور به بازکردن دروازه‌هایش و تجارت با کشورهای خارجی کرد.
۱۹۱۰	ژاپنی‌ها کره را ضمیمه خاک خود کردند.
۱۹۴۵	نیروهای شوروی کره شمالی را اشغال کردند و نیروهای ایالات متحده، کره جنوبی را و این مسئله سبب جدایی دو کره در ۱۹۴۸ شد.
۱۹۴۸	جمهوری کره در شبه جزیره کره جنوبی ایجاد شد و جمهوری دموکراتیک خلق کره در کره شمالی به وجود آمد.
۱۹۵۰-۱۹۵۳	جنگ کره نبردی بین نیروهای کره شمالی و ارتش داوطلب چین در مقابل کره جنوبی و ارتش ۱۷ کشور عضو سازمان ملل (اغلب از ایالات متحده)
۱۹۸۸-۱۹۸۷	چون دو هوان، فرمانده سابق ارتش کره جنوبی با کودتای سال ۱۹۷۹ قدرت را در این کشور به دست گرفت و اعتراضات دموکراسی خواهانه را با خشونت سرکوب کرد و رئیس جمهور شد.
۱۹۸۸	کره جنوبی میزبان المپیک تابستانی در شهر سئول شد.
۲۰۰۰	رئیس‌جمهور کیم دو جانگ برنده‌ی جایزه صلح نوبل برای تلاش‌هایش در برقراری ارتباط مجدد بین کره شمالی و کره جنوبی شد.
۲۰۰۸-۲۰۰۳	رئیس‌جمهور رومو هیون، فعال پیشین حقوق بشر، تلاش‌هایی برای ارتقای برنامه‌های مشارکتی، ناموفق بودن اقدامات، رسوایی مالی، خودکشی پس از پایان ریاست جمهوری
۲۰۱۳-۲۰۰۸	رئیس‌جمهور لی میونگ باک
۲۰۱۷-۲۰۱۳	رئیس‌جمهور پارک گون هه، اولین رئیس‌جمهور زن در کشور، استیضاح به دلیل فساد مالی
۲۰۲۲-۲۰۱۷	رئیس‌جمهور مون جه این، از اعضای حزب دموکرات

منبع: نگارنده بر مبنای (Salter, 2003; Wolman, 2013; Doucette, 2010; Heo, 2015; Jung, 2024)

شکل ۲. گسترش مرزهای رسمی داینگوا از ۱۹۶۳ تا ۲۰۰۵

منبع: (Lee & Park, 2008: 109)

۶- یافته‌های پژوهش و بحث

شهرهای کره تحت برنامه‌ریزی محصول محور توسعه یافته و مدیریت شده‌اند. هر چند تلاش شده است این محصولات بر اهداف توسعه حول عدالت نیز تمرکز کنند. شهرهای کره جنوبی برای رشد در دهه‌ی ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ خصوصاً کلانشهرهای توسعه‌گرا، با سیاست‌های متمرکز بر ساخت‌وساز و زیرساخت‌های شهری برای محصولات اقتصادی و صنعتی شدن، اقتصاد دولت‌محور را همراهی

علی‌رغم تمامی تلاش‌ها و سرعت چشمگیر پیشرفت اقتصادی کره جنوبی، این کشور با معضلات اجتماعی نیز در سطح جهانی مطرح شده است. برای نمونه این کشور آمار بالایی از خودکشی را داشته و در اواخر قرن بیستم با توجه به سنجش سرانه‌ی این امر، دومین کشور جهان بوده است. برخی ریشه‌ی آن را در انواع فشاری که در سبک زندگی این مردم برای هر چه بهتر بودن (در زمینه‌های اقتصادی، آموزشی، شغلی و حتی ظاهری) وجود دارد، می‌دانند. در سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۰۹ آمار خودکشی در این کشور پنج برابر شده است (Tudor, 2012: 9).

کره جنوبی دارای هفت کلانشهر به نام‌های سئول (شهر ویژه)، بوسان، دایگو، اینچئون، گوانگجو، دایچئون و اوسان است. در این پژوهش تجربیات برنامه‌ریزی در سه کلانشهر شاخص سئول، بوسان و دایگو برای بررسی نظام برنامه‌ریزی در شهرهای این کشور از منظر نظریه شهر عدالت‌محور فاینشتاین مورد بررسی قرار گرفته است. این شهرها با چالش‌هایی مانند گسترش بی‌رویه مواجه هستند (برای نمونه شکل ۲) و از سویی تفاوت‌های بسیاری نیز دارند.

می‌کردند. سیاست‌های شهری به طور وسیعی به راهبردهای طراحی شده توسط دولت نظامی ملی وابسته بودند و نقش دولت‌های محلی و برنامه‌ریزان حرفه‌ای به این محدود شده بود که تنها حامی حرفه‌ای برای بوروکراسی ملی و شرکت‌های ساخت‌وساز باشند. در این شرایط طبعا مشارکت مردمی در نظر گرفته نمی‌شد. از سوی دیگر موفقیت دولت در ایجاد زیرساخت‌های شهری برای جا دادن جمعیت شهری رو به افزایش ضروری بود (Joo, 2015: 3). در این میان برخی دولت‌ها تلاش‌هایی برای ارتباط با نهادهای اجتماعی داشتند اما برخی در این زمینه موفق نبودند. برای مثال دولت لی در موقعیتضعیفی برای جلب حمایت گروه‌های غیردولتی و خصوصا محیط زیستی قرار داشت، نه تنها به این دلیل که این نهادها توانایی تأثیرگذاری بر افکار عمومی و مسدود کردن پروژه‌های سیاسی را داشتند، بلکه به این دلیل که به دولت بی‌اعتماد بودند (Heo, 2015: 457). این دولت در تضاد شدید با این گروه‌های مدنی قرار گرفت. در همان ابتدای تصدی خود تلاش کرد تا منشی ارشد رئیس جمهور سابق در امور جامعه مدنی را حذف کند، تلاشی که در دولت پیشین برای حکمرانی مشترک بین دولت و جامعه مدنی در مدیریت اجتماعی امور شکل گرفته بود (Han, 2022). در واقع مشکلاتی که در مواقع بحران در کشورهای آسیایی مانند کره جنوبی پیش می‌آید، ناشی از عواقب دولت غیرمردم سالار است.

قدرت مطلقه‌ی دولت منجر به پذیرش روند موجود می‌شود و این امر در اکثر موارد به وسیله‌ی ارتباطات خانوادگی موجود بین دولتی‌ها و متولیان امور مالی تقویت می‌شد. در واقع طبیعت غیرمردم‌سالارانه‌ی دولت‌ها در وقوع بحران‌ها نقشی مهم ایفا می‌کنند. واقعیت این است که کاهش پنج یا ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی ذاتا مسئله‌ی وخیمی نیست اما اگر این رقم به طور مساوی بین همه‌ی مردم تقسیم نشود و در عوض بر دوش فقیرترین اقشار جمعیت بار شود، برای این گروه درآمد چندانی باقی نخواهد ماند و در این رکود اقتصادی، جای خالی قدرت حمایتی مردم‌سالاری به شدت نمود می‌یابد (سن، ۱۹۹۹: ۳۱۸-۳۱۹).

با توجه به نظام برنامه‌ریزی کره جنوبی، چالش‌هایی که شهرهای این کشور با آن‌ها مواجه هستند و مروجی بر تجربیات برخی از این شهرها، دستیابی به معیارهای ذکر شده برای رسیدن به شهری عدالت‌محور مورد تردید قرار می‌گیرد. برای مثال اختلافی که شرایط شهر سئول با دیگر شهرها و حتی کلانشهرهای کره جنوبی دارد، در زمینه‌های بسیاری سبب ایجاد مشکلاتی برای این شهر شده است. برای مثال نابرابری‌های فضایی در توزیع مسکن در نسبت با کلانشهرهای و حتی مناطق مختلف شهر سئول نیز دیده می‌شود (Kim et al., 2019). شکل ۳، خلاصه‌ای از مهم‌ترین چالش‌هایی که شهر سئول با آن مواجه است را نشان می‌دهد.

شکل ۳. چالش‌های اساسی شهر سئول

در راستای عدالت‌محوری انجام شده، اما تمرکز همین اقدامات نیز در شهر سئول است. به عنوان مثال سیستمی پیچیده در شهرداری سئول برای حقوق شهروندی و آموزش

همانگونه که در این نمودار نشان داده شده است، سلطه دولت مرکزی در بسیاری امور از جمله برنامه‌ریزی کلانشهرها مشهود است. هرچند در سال‌های اخیر اقداماتی

مهاجرت روزافزون کرای‌ها به کلانشهری مانند سئول نیز به دلیل عدم توزیع مناسب خدمات و اشتغال در سطح کره جنوبی بوده و نشان از عدم توجه به اصل مساوات به عنوان مهم‌ترین اصل شهر عدالت محور است. جدول ۳ خلاصه‌ای از شرایط این سه کلانشهر در نظام برنامه‌ریزی کشور در نسبت با موضوع عدالت را نشان می‌دهد.

در مورد اصل گوناگونی، احداث ساختمان‌های تجاری و ارتقای شرایط کسب و کار بین‌المللی، شاید سبب رونق اقتصادی شهر شده باشد اما پاکسازی مناطق مرکزی و با هویت شهر، عدم توجه به میراث تاریخی برای تسریع مدرن شدن و ساخت مجتمع‌های بزرگ به جای تمامی این فضاها، فضاهای عمومی در دسترس همگان و امکان استفاده‌ی تمام اقشار را محدود می‌کند. در واقع ایجاد منطقه‌بندی‌های صرفاً تجاری آن هم در مقیاس شرکت‌های بین‌المللی، محدوده‌ای را در مرکز این شهر خلق می‌کند که تنوع و گوناگونی آن پایین آمده است. برای آفرینش این منطقه که قلب تجارت جهانی در شرق آسیاست، شهروندان بسیاری به اجبار ناچار به ترک محل سکونت خود شدند و کسب و کارهای محلی بسیاری نیز محکوم به نابودی‌اند (Kim & Marcouiller, 2019: 22-23).

به کارمندان در این زمینه تدوین و اجرا شده است (Chue- ca, 2016: 120). هرچند بوسان نمونه‌ای از شرایطی است که یک شهر آسیایی رویکرد لیبرالی و توسعه‌گرایی را در برخی سیاست‌هایش به کنار نهاده و برای شکل‌گیری شهری عدالت‌محور به کمک گروهی از ساکنین شهر، تلاش کرده است (Joo, 2015: 1-2).

برای مثال این شهر از سال ۲۰۰۷ با تشکیل شبکه فرهنگی مرکز تاریخی شهر به نام توتاتگو^{۲۳} در تلاش برای سرزنده کردن و احیای این محدوده از شهر در پروژه‌های بازآفرینی است. توجه به تنوع فرهنگی، رونق اقتصادی و حمایت از هنرمندان از اهداف این شبکه است. از سوی دیگر وضعیت بندرگاهی این شهر سبب ایجاد آلودگی‌های محیطی و نابرابری‌هایی برای ساکنین این محدوده در شهر شده است و نیازمند برنامه‌هایی برای گسترش عدالت محیطی است (Lee et al., 2021).

بسیاری از تصمیماتی که در این شهرها خصوصاً در سئول اتخاذ می‌شود از مقیاس شهری فراتر بوده و از سوی حکومت مرکزی اعلام می‌شود، لذا نه تنها شهروندان بلکه مدیریت شهری و حکومت محلی نیز نقشی در آن ندارند. همین نکته سبب می‌شود یکی از ارکان شهر عدالت‌محور، یعنی دموکراسی، نادیده گرفته شود. جمعیت بسیار بالا و

جدول ۳. مرور وضعیت سه کلانشهر کره جنوبی در نظام برنامه‌ریزی شهری این کشور

وضعیت عمومی شهر	مشکلات	تصمیمات (راهکارها)
- بزرگترین شهر و مرکز مهم تجاری، تولیدی، اداری و فرهنگی کره جنوبی - قدمت بیش از دوهزارسال - مقصد مهاجرت‌های ملی - تراکم جمعیت بالا - دارای یکی از سریع‌ترین شبکه‌های اینترنتی در جهان	- وابستگی به دولت مرکزی - تمرکزگرایی بسیار بالا - تخریب بافت شهری شکل گرفته بر اساس نظام کهن کیهانی در جریان تحولات برای توسعه - بلندمرتبه‌سازی بی‌رویه - تمرکز حدود نیمی از جمعیت کشور کره جنوبی در این شهر (شرایطی استثنایی در جهان)	- چشم‌انداز سئول ۲۰۳۰: شهری شاد برای شهروندان با توجه به ارتباطات - تلاش برای حل مشکلات زیست‌محیطی، رفاه، از دست رفتن هویت فرهنگی-تاریخی، حمل و نقل - تدوین سیاست‌هایی برای تمرکززدایی از این منطقه و ایجاد تعادل توسعه ملی در قالب راهبرد اصلاحات
- جمعیت حدود ۳.۵ میلیون نفر - دارای ارزش تاریخی و قدمت شهر - شامل نواحی صنعتی مهم در کشور کره جنوبی	- تخریب بخش‌هایی از بافت تاریخی - نرخ پیری جمعیت بالا - بلندمرتبه‌سازی بی‌رویه - میانگین پایین مساحت واحدهای مسکونی	- تلاش حکومت محلی برای انجام پروژه‌هایی با رویکرد مشارکتی و از پایین به بالا - انتفاع بیشتر گروه‌های در حاشیه - تشکیل شبکه فرهنگی محدوده تاریخی مرکز شهر
- جمعیت ۲.۵ میلیون نفر - دارای ارزش تاریخی و قدمت شهر - مصون مانده در گذشته از بسیاری از آسیب‌های وارده بر کشور کره جنوبی - حفظ شدن الگوی قدیمی خیابان‌های شهر	- گسترش بی‌رویه و فراتر رفتن از کمربند سبز شهر - دارای معضل بافت ناکارآمد در مرکز شهر - کساد کسب‌وکارهای کوچک خصوصاً در مرکز شهر - بهره‌مندی اقتصادی کم‌تر از انتظار در نسبت با شرایط اقتصادی کشور - نیازمند بازآفرینی	- تدوین سیاست‌هایی برای حفاظت از محدوده‌های تاریخی

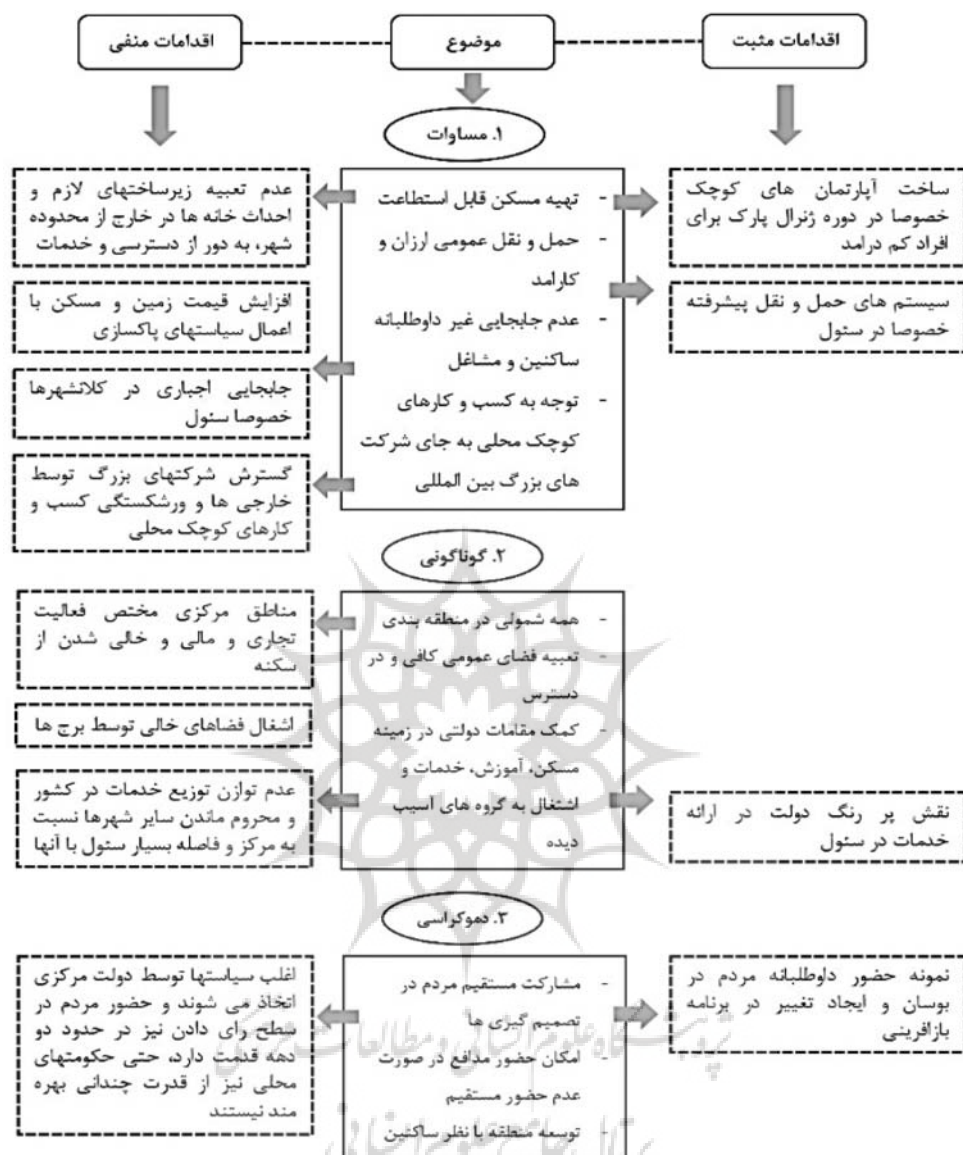
مضر هستند. لذا پیش‌بینی می‌شود که تجربه کره جنوبی درس‌های مفیدی را برای اقتصادهای نوظهور ارائه دهد (Kim et al., 2019).

با توجه به موارد مطرح شده و بررسی شرایط سه کلانشهر مهم کره جنوبی، در قیاس با نظریه شهر عدالت محور فاینشتاین، می‌توان سه عامل اصلی ذکر شده در این نظریه (مساوات، گوناگونی و دموکراسی) با توجه به اصول هر یک را متناظر با ویژگی‌ها و اقدامات صورت گرفته در این شهرها قرار داد. با بررسی اقدامات مثبت و یا منفی حول این سه موضوع، تشخیص امکان‌پذیری کاربست این نظریه در این شهرها یا عدم این امکان با توجه به شرایط فعلی آشکارتر می‌شود. شکل ۴ خلاصه‌ای از این مقایسه تطبیقی را نشان می‌دهد.

آنچه مشهود است این است که کره جنوبی با توجه به بستر نظام سیاسی، اقتصادی و برنامه‌ریزی موجود، تنها گام‌هایی را در راستای ایجاد شهرهایی عادلانه برداشته است اما همچنان در ابتدای این راه است. در واقع آنچه نیاز است، راهبردی است برای مبارزه‌ای ضدسلطه‌گرایانه^{۲۵} برای دستیابی به تغییرات اساسی در روابط فعلی قدرت. برای برنامه‌ریزی تحول نیازمند عمل برنامه‌ریزی ضدسلطه‌گرایی است که بتواند سلطه‌ی فعلی را تضعیف کرده و گزینه جایگزینی ارائه دهد. در این راستا گروه‌های مختلفی با تشکیل جنبش‌های ضد نئولیبرالی، روش‌های مختلفی برای اعتراض به وضع موجود در پیش گرفتند و نیاز به تحول اساسی را مطرح کردند. بر خلاف دیدگاه ارتدوکسی نئولیبرال در مورد حق مالکیت و حق انباشتگی، این گروه‌ها جمع شدند تا حقوق دیگری مانند حق زندگی در فضای شهر را مطرح کنند و نقش مرکزی در حیطه تصمیم‌گیری ایفا کنند. آن‌ها به تعبیر لوفور، ادعای «حق به شهر» را دارند. بازی‌گیری قدرت از طریق تحرکات سیاسی، بیشترین امید برای خلق شهرهای دموکراتیک‌تر، عدالت‌محورتر و مدنی‌تر است (Purcell, 2009: 160). به نظر می‌رسد در شرایط فعلی برنامه‌ریزان در کره جنوبی نقش پویای لازم را ندارند و مشارکت مردمی نیز راهی طولانی برای محقق شدن و رسیدن به پله‌های بالاتر نردبان مشارکت آرنشتاین^{۲۶} دارد.

سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که توزیع مجدد و برنامه‌ریزی عادلانه چگونه اتفاق می‌افتد؛ اگر دولت مورد اعتماد نباشد چه کسی قضاوت درباره مطالبات را بر عهده می‌گیرد. چشم‌انداز فاینشتاین از شهر عدالت‌محور نیازمند دولتی است که هم کارآفرین باشد و هم رفاه فراهم کند و تعهد به رشد اقتصادی را نیز بپذیرد. اما از آنجا که نظریه او نقش دولت را در فرایند برنامه‌ریزی کم اهمیت جلوه می‌دهد، و استدلال‌های او در درجه اول خطاب به گروه‌های خارج از دولت می‌باشند، معلوم نیست چگونه این امر در کشورهای با قدرت بسیار بالای حکومت مرکزی اتفاق می‌افتد (Watson, 2002: 33). این حقیقت که در کره جنوبی رشد اقتصادی با توزیع درآمد همراه بوده است به گستردگی موردقبول قرار گرفته اما این موضوع با توجه به چالش مردم‌سالاری سیاسی، تضمینی برای توجه متوازن خصوصاً در هنگام بروز بحران فراهم نداشت. نابرابری و تهی دستی مهارنشده ممکن است حتی در صورت وجود و همزمان با آنچه رشد توأم با برابری نامیده شده است نیز بروز کند (سن، ۱۹۹۹: ۳۲۰).

این موضوع در طرح گفتمان‌های نوین جهانی پیرامون عدالت توزیع انرژی، کربن‌صفر، گذار عادلانه^{۲۴} و ... نیز مطرح است. زمانی که کشوری مانند کره جنوبی با رشد اقتصادی فزاینده و سرعت تحولات بالا، تمایل به طرح و بررسی این موضوعات در طرح‌های اصلی توسعه شهری خود دارد (Seoul Metropolitan Government, 2023)، همچنان پژوهش‌ها نشان‌دهنده وجود خلأهایی بین واقعیت موجود و ایده‌های دولتمردان در تحقق عدالت در این موضوعات نیز هستند (Park et al., 2024; Lee et al., 2024). حتی در موضوعات مربوط به دغدغه‌های امروز جهان مانند انرژی نیز ملاحظات شناخت، توزیع و رویه در پژوهش‌های کاربردی در کره جنوبی نشان می‌دهد چگونه سیستمی که توسط اجبار اجتناب‌ناپذیر به سمت رشد اقتصادی هدایت می‌شود، سبب ایجاد موانعی در رعایت عدالت در ابعاد مختلف می‌شود. برخی تصمیمات در این مسیر عاری از ملاحظات اخلاقی برای افراد ناتوانی است که در حاشیه‌ها زندگی می‌کنند و چه عمداً یا سهواً

شکل ۴. تطابق اصول نظریه شهر عدالت‌محور فاینشتاین با شرایط شهرهای کره جنوبی

۷- نتیجه‌گیری

داشتند که تاثیر این دیدگاه در میل به اصلاح ضربتی امور مشهود است، مانند اقدامات ژنرال پارک در پاکسازی شهرها و تخریب بافت‌های قدیمی و احداث ساختمان‌های بلندمرتبه در مدتی کوتاه به جای بافت کهن شهر ستول. در این کشور، توسعه اقتصادی بر همه‌چیز سایه انداخته و دیگر جنبه‌های توسعه در درجات بعدی اهمیت قرار گرفته‌اند. کره جنوبی علی‌رغم اینکه پس از جدایی دو کره تحت تاثیر نظام لیبرالی آمریکایی موجودیت مستقل یافت، همچنان در آن نقش دولت مرکزی به عنوان

امروز وقایع تاریخی نشان می‌دهد کره جنوبی، کشوری تحت هجوم و آسیب بسیار بوده و امنیت و ثبات در این کشور، قدمت طولانی ندارد. عوامل متعددی مانند یورش‌های خارجی، بسته بودن دروازه‌های کشور در مدت طولانی و مستعمره بودن، در دورانی سبب عقب ماندن این کشور شده بود. لذا پس از تثبیت نظام جمهوری در آن، میل به توسعه‌ی سریع با نگاهی جاه‌طلبانه در حاکمان آن گسترش یافت. اغلب این دولت‌ها نیز سرمدمدارانی نظامی

۹- اعلام عدم تعارض منافع

«نویسنده اعلام می‌دارد که در انجام این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافی برای ایشان وجود نداشته است».

۱۰- قدردانی

اینجانب از همه افراد برای مشاوره علمی در این مقاله سپاس‌گزارم.

۱۱- پی‌نوشت‌ها

1- Karl Heinrich Marx

2- John Rawls

۳- بسیاری از مقالاتی که بررسی نظام برنامه‌ریزی کره و پژوهش‌های انتقادی در این حوزه می‌پردازند، از طریق نشریات داخلی این کشور و به زبان کره‌ای در دسترس هستند. برای اطلاع بیشتر به این نشریه مراجعه کنید:

Journal of Korea Planning Association

4- Susan Fainstein

5- Thomas Hobbes

6- John Locke

7- Jean-Jacques Rousseau

8- Henri Lefebvre

9- David Harvey

10- Patsy Healey

11- New urbanism

12- Advocacy planning

13- Paul Davidoff

14- Leonie Sandercock

15- Equity

16- Democracy

17- Diversity

18- Benevolent authoritarianism

19- Ontology

20- Epistemology

۲۱- رویکردها یا منطق پژوهش در برخی منابع با سه عنوان اثبات‌گرایی، تفسیری و انتقادی معرفی می‌شوند و در برخی دو

تصمیم‌گیرنده نهایی حفظ شده است. حضور نیروهای بازار و رشد روزافزون شهرها نیز در راستای سیاست‌های کلان کشور در ارتقای توسعه اقتصادی است. هر چند از اواخر دهه ۹۰ با انتخابات شوراهای شهر و شهرداری‌ها، نقش دولت‌های محلی تقویت شده است، اما این‌ها گام‌هایی است ابتدایی برای ترویج نقش مشارکت مردمی در تصمیم‌گیری‌ها و با ساختار کنونی، حضور مردم به طور مستقیم در فرایندهای تصمیم‌گیری، زمان طولانی‌تری را برای تغییر می‌طلبد.

ترسیم چشم‌انداز سال‌های آتی برای کلانشهرها در این کشور، نوید توجه به ارزش‌های از دست رفته به دلیل رشد سریع شهرها را دارد؛ اما در این بین مسئله عدالت، آنچنان که شایسته است مورد توجه نبوده است. مرور وضعیت کلانشهرهای شاخص این کشور نشان می‌دهد، توزیع ناعادلانه منابع و توجه بیش از حد به سؤال به عنوان شهری جهانی، سبب نادیده گرفتن ظرفیت‌های دیگر شهرها شده است و اگر اقدامات اساسی در این رابطه صورت نگیرد، با توجه به ظرفیت جغرافیایی محدود سؤال، این شهر با پیامدهای زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی در آینده مواجه خواهد شد.

همچنین تجربه اقدام هنرمندان و مشارکت مردمی در احیای بافت فرسوده‌ی بوسان نشان می‌دهد چنانکه ساختارهای لازم برای مشارکت مردم محیا باشد و وسعت عمل بیشتری به نهادهای عمومی داده شود، می‌تواند تأثیراتی در کاهش فقر شهری و افزایش تنوع و گوناگونی نیز داشته باشد و در این مسیر، بافت‌های آسیب دیده نیز احیا و سرزنده شوند، فضاهایی که ساکنین اصلی‌شان را از دست داده‌اند. مرور شرایط کره جنوبی و تطبیق وضعیت شهرهای آن با نظریه شهر عدالت‌محور نشان می‌دهد، وجود اقتصاد برتر جهانی هر چند فرصت‌های بسیاری را برای یک کلانشهر و توسعه اقتصادی یک کشور به ارمغان می‌آورد، اما در صورتی که به صورت پایدار و تدریجی اقدام نشود، ضمانتی بر رعایت عدالت در آن کشور و رضایت شهروندان آن نخواهد داشت.

۸- حامیان مالی

این مقاله حامی مالی و معنوی نداشته است.

شده در اولین همایش ملی جغرافیا و آمایش سرزمین، تهران.

<https://civilica.com/doc/242299>

۸- حاتمی‌نژاد، حسین و راستی، عمران. (۱۳۸۵). عدالت اجتماعی و عدالت فضایی؛ بررسی و مقایسه نظریات جان رالز و دیوید هاروی. *جغرافیای سرزمین*، ۳(۱)، ۳۸-۵۰. https://jour-nals.srbiau.ac.ir/article_5966.html

۹- حبیبی، کیومرث؛ علیزاده، هوشمند؛ مرادی مسیحی، وارا؛ ولدبیگی، سیوان و وفایی، ساسان. (۱۳۹۰). بررسی و تحلیل وضعیت عدالت اجتماعی در ساختار فضایی شهر سمنجان. *آرمانشهر*، ۴(۷)، ۱۰۳-۱۱۲. https://www.armanshahrjournal.com/article_32686.html

۱۰- داداش‌پور، هاشم و الوندی‌پور، نینا. (۱۳۹۶). گونه‌شناسی مفهومی عدالت در نظریه‌های برنامه‌ریزی شهری در چهارچوب رویکردی میان‌رشته‌ای. *فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، ۹(۲)، ۲۷-۱. <https://doi.org/10.22631/isih.2017.248>

۱۱- دانشپور، زهره. (۱۳۸۷). درآمدی بر نظریه‌های برنامه‌ریزی با تاکید ویژه بر برنامه‌ریزی شهری. تهران: دانشگاه شهید بهشتی. رفیعیان، مجتبی؛ قاسمی، ایرج و نوذری، کمال. (۱۳۹۸). صورت‌بندی جدید از مفهوم گفتمان عدالت فضایی چارچوبی برای تحلیل شهر تهران. *دانش شهرسازی*، ۳(۳)، ۴۴-۱۲. [Doi: 10.22124/upk.2019.14284.1281](https://doi.org/10.22124/upk.2019.14284.1281)

۱۲- سن، آمارتیا. (۱۹۹۹). *توسعه یعنی آزادی*. ترجمه محمدسعید نوری نائینی. تهران: نشر نی.

۱۳- سعیدی رضوانی، هادی و نوریان، فرشاد. (۱۳۹۳). شهرسازی عدالت‌محور؛ رهیافتی پیشرو در برنامه‌ریزی شهری. *مطالعات شهری*، ۱۲، ۴۷-۵۸. <https://urbstudies.uok.ac.ir/article10947.html>

۱۴- کاشانی‌راد، احسان؛ ماجدی، حمید و ذبیحی، حسین. (۱۴۰۱). تأثیر چارچوب مفهومی عدالت فضایی بر دسترسی شهروندان شهر ساری. *فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)*، ۱۲(۴۸)، ۱۳۷۷-۱۳۸۹. [doi: 10.22034/jgeoq.2023.351336.3781](https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.351336.3781)

۱۵- کینگ، مایکل و تریفت، نایجل (۲۰۰۰). *اندیشیدن درباره فضا*. ترجمه محمود عبدالله‌زاده. تهران: انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

۱۶- گنجی‌پور، علی؛ کلانتری، محسن؛ رضویان، محمدتقی و توکلی‌نیا، جمیله. (۱۴۰۲). عدالت فضایی در پراکنش خدمات عمومی شهر (مطالعه موردی: منطقه هشت شهر تهران). *آمایش*

رویکرد فمینیستی و پسامدرن نیز افزوده شده است. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به. (Neuman, 2011-V1: 156-215)

۲۲- ؟

23- Busan's historic downtown culture cluster 'TO-TATOGA'

24- Just Transition

25- Counter-hegemonic struggle

۲۶- برای مطالعه در خصوص نردبان مشارکت آرشتاین رجوع شود به:

Arnstein, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. JAIP, 35 (4), 216-224.

۱۲- منابع

۱- ابراهیم‌پور، منا؛ ماجدی، حمید و زرآبادی، زهرا سادات سعیده. (۱۴۰۳). تبیین مولفه‌های عدالت فضایی-کالبدی شهر عدالت‌محور با تاکید بر نظریه دانش-قدرت، نمونه‌موردی: مناطق ۵ گانه شهر رشت. *دانش شهرسازی*، ۸(۱)، ۵۵-۷۶. [doi: 10.22124/upk.2024.25410.1883](https://doi.org/10.22124/upk.2024.25410.1883)

۲- افلاطون. (۱۷۱۳). *جمهور*. ترجمه فواد روحانی، تهران: انتشارات بنگاه ترجمه و نشر کتاب.

۳- المندینگر، فیلیپ. (۲۰۱۷). *نظریه برنامه‌ریزی*، ترجمه الهام بهمن تیموری. تهران: انتشارات آذرخش.

۴- بمانیان، محمدرضا؛ تقوایی، علی‌اکبر و بهرام‌پور، مهدی. (۱۳۹۳). تبیین رویکرد نظریه شهر عدالت‌محور در نظام مدیریت شهری با تاکید بر طرح‌های توسعه شهری. مدیریت شهری، ۳۷، ۲۳۱-۲۵۶. <http://ijurm.imo.org.ir/article-1-372-fa.html>

۵- بلیکی، نورمن. (۲۰۰۰). *طراحی پژوهش‌های اجتماعی*. ترجمه حسن چاوشیان. تهران: نشر نی.

۶- تقوایی، علی‌اکبر؛ بمانیان، محمدرضا؛ پورجعفر، محمدرضا و بهرام‌پور، مهدی. (۱۳۹۴). میزان سنجش عدالت فضایی در چارچوب نظریه شهر عدالت‌محور، موردپژوهی: مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران. مدیریت شهری، ۱۴(۳۸)، ۳۹۱-۴۲۳. <https://sid.ir/paper/92135/fa>

۷- جوزی، سیدعلی؛ رضایان، سحر و پاداش، امین. (۱۳۸۶). بررسی تطبیقی روند مطالعات آمایش سرزمین جمهوری اسلامی ایران با کشورهای فرانسه، آلمان و جمهوری کره، مقاله منتشر

Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781316544792>

7- Crang, M., & Thrift, N. (2000). *Thinking Space*. translated by Mahmoud Abdollahzadeh, Tehran: Cultural Research Office Publications. [in Persian]

8- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative Inquiry and Research Design Choosing Among Five Approaches*. SAGE Publication.

9- Dadashpour, H., & Alvandipour, N. (2017). Conceptual typology of justice in urban planning theories within the framework of an interdisciplinary approach. *Journal of Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 9(2), 1-27. [in Persian] <https://doi.org/10.22631/isih.2017.248>

10- Daneshpour, Z. (2008). *An introduction to planning theories emphasising urban planning*, Tehran: Shahid Beheshti University Publication. [in Persian]

11- Doucette, J. (2010). The terminal crisis of the "participatory government" and the election of Lee Myung Bak. *Journal of Contemporary Asia*, 40(1), 22-43. <https://doi.org/10.1080/00472330903270338>

12- Ebrahimparvar, M., Majedi, H., Zarabadi, Z. (2024). Explanation of the physical spatial justice components of a justice-oriented city with an emphasis on the knowledge-power theory, case study: the five districts of Rasht city. *Urban Planning Knowledge*, 8(1), 55-76. [in Persian] [Doi: 10.22124/upk.2024.25410.1883](https://doi.org/10.22124/upk.2024.25410.1883)

13- Fainstein, S. (1999). Can we make the cities we want. *The Urban Moment*. Thousand Oaks: Sage.

14- Fainstein, S. (2000). New directions in planning theory. *Urban Affairs Review*, 35(4), 451-478. <https://doi.org/10.1177/107808740003500401>

15- Fainstein, S. (2010). *The Just City*. Cornell: University Press.

16- Ganjipour, A., Kalantari, M., Rezavian, M. T., & Tavakolinia, J. (2013). Spatial Justice in the Distribution of Public Services in the City (Case Study: District Eight of Tehran). *Political Planning of Space*. 5 (3): 311-335. [in Persian]. <http://psp.modares.ac.ir/article-42-63653-fa.html>

سیاسی فضا، ۵(۳)، ۳۳۵-۳۱۱. <http://psp.modares.ac.ir/article-42-63653-fa.html>

۱۷- موسوی، میرنجف. (۱۳۹۱). شکل پایدار شهر و عدالت اجتماعی (مطالعه موردی: شهر میاندوآب). *پژوهش‌های جغرافیای انسانی*، ۸۰، ۱۷۷-۱۹۲. <https://doi.org/10.22059/jhgr.2012.24607>

۱۸- نیومن، لارنس. (۲۰۱۱). *روش‌های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کیفی و کمی*. ترجمه ابوالحسن فقیهی و عسل آغاز. تهران: نشر ترمه.

۱۹- هاروی، دیوید. (۱۹۷۳). *عدالت اجتماعی و شهر*. ترجمه فرخ حسامیان، محمدرضا حائری و بهروز منادی‌زاده. تهران: شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

References

1- Abrahamson, M. (2004). *Global Cities*. Oxford University Press.

2- Allmendinger, F. (2017). *Planning Theory*, translated by Elham Bahman Timuri, Tehran: Azarakhsh Publications. [in Persian]

3- Bemanian, M., Taqvaei, A., & Bahrapour, M. (2014). Explaining the approach of justice-oriented city theory in an urban management system with emphasis on urban development plans, *Urban Management*, 37, 231-256. [in Persian]. <http://ijurm.imo.org.ir/article-1-372-fa.html>

4- Bleiki, N. (2000). *Tarahi Pajooheshha-ye ejtemaae [Designing Social Research]*. Translated by Hasan Chavoshian, Tehran: Ney. [in Persian]

5- Chan, S., & Clark, C. (1994). Economic Development in Taiwan: Escaping the State—Market Dichotomy. *Government and Policy*, 12(2), 127-143. <https://doi.org/10.1068/c120127>

6- Chueca, E. G. (2016). *Human rights in the city and the right to the city: Two different paradigms confronting urbanisation*. In B. Oomen, M. F. Davis, & M. Grigolo (Eds.), *Global Urban Justice: The Rise of Human Rights Cities*, 103-120. Cambridge: Cambridge University

- 17- Habibi, K., Alizadeh, H., Moradi Masihi, V., Valadbeigi, S. & Vafaei, S. (2011). Investigation and analysis of the social justice situation in the spatial structure of Sanandaj city. *Armanshahr*, 7, 103-112. [in Persian]. https://www.armanshahrjournal.com/article_32686.html
- 18- Han, S. (2022). Spatial stratification and socio-spatial inequalities: the case of Seoul and Busan in South Korea. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9(23). <https://doi.org/10.1057/s41599-022-01035-5>
- 19- Harvey, D. (1973). *Social Justice and the City*. translated by Farrokh Hassamian, Mohammad Reza Haeri & Behrouz Manadizadeh, Tehran: Urban Planning and Processing Company Publications.[in Persian]
- 20- Hataminejad, H., & Rasti, A. (2016). Social justice and spatial justice; Examining and comparing the theories of John Rawls and David Harvey. *scientific-research quarterly of land geography*, 3(1), 50-38. [in Persian]. https://journals.srbiau.ac.ir/article_5966.html
- 21- Heo, I. (2015). Managing Policy Dilemmas in South Korea: The Case of the Emissions Trading Scheme. *Asian Studies Review*, 39(3), 447-465. [doi:10.1080/10357823.2015.10](https://doi.org/10.1080/10357823.2015.10)
- 22- Hur, S.-K., Mallick, S., & Park, D. (2014). Fiscal Policy and Crowding Out in Developing Asia. *Environment and Planning C: Government and Policy*, 32(6), 1117-1132. <https://doi.org/10.1068/c12185>
- 23- Joo, Y. M. (2015). From Developmental Cities to Entrepreneurial Cities to Just Cities: Building More Just Urban Governance in Asia. Published In *International Conference Representations, policies, contradictions and challenges for tomorrow's urban life*, Italy. https://scholar.google.com.sg/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=DYo_yOcAAAAJ&citation_for_view=DYo_yOcAAAAJ:9yKSN-GCB0IC
- 24- Jozi, S. A., Rezaian, S., & Badash, A. (2007). Comparative study of the land use planning studies in the Islamic Republic of Iran with France, Germany and the Republic of Korea, Published In *First National Conference on Geography and Land Use Planning*, Tehran. [in Persian]. <https://civilica.com/doc/242299/>
- 25- Jung, K. (2024). South Korea in 2023: Turbulent Yoon Suk-Yeol Administration: Democratic Challenges and Global Pivot State. *Asian Survey*, 64(2), 222-234. <https://doi.org/10.1525/as.2024.64.2.222>
- 26- KashaniRad, E., Majedi, H., & Zabihi, H. (2022). The effect of the conceptual framework of spatial justice on the access of citizens of Sari city. *Geography (Regional Planning)*, 12(48), 1377-1389. [in Persian]. [doi:10.22034/jgeoq.2023.351336.3781](https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.351336.3781)
- 27- Kim, H., Marcouiller, D. W., & Choi, Y. (2019). Urban Redevelopment with Justice Implications: The Role of Social Justice and Social Capital in Residential Relocation Decisions. *Urban Affairs Review*, 55(1), 288-320. <https://doi.org/10.1177/1078087418759605>
- 28- Kim, J. D. Y., Choi, E., & Lee, E. (2019). Social justice, fairness and exclusion in the South Korean electricity sector. *Energy Research & Social Science*, 51, 55-66. [doi:10.1016/j.erss.2018.12.002](https://doi.org/10.1016/j.erss.2018.12.002)
- 29- Kim, K. J. (2006). *The Development of Modern South Korea*. Routledge.
- 30- Kim, K. J. (2012). The study of urban form in South Korea, *Urban Morphology*, 16(2), 149-164. <https://doi.org/10.51347/jum.v16i2.3986>
- 31- Lee, H., Kang, M. & Lee, E. (2024). Lost in communication: The vanished momentum of just transition in South Korea. *Energy Research & Social Science*, 115. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2024.103642>
- 32- Lee, SC., & Park, S. (2008). Spatial Regeneration and Beyond: Daegu, Korea. In: Kidokoro, T., Harata, N., Subanu, L.P., Jessen, J., Motte, A., Seltzer, E.P. (eds) *Sustainable City Regions: Space, Place and Governance*. Tokyo: Springer. https://doi.org/10.1007/978-4-431-78147-9_6
- 33- Lee, Y., Song, H. & Jeong, S. (2021). Prioritising environmental justice in the port hinterland policy: Case of

- Busan New Port. *Research in Transportation Business & Management*, 41. <https://doi.org/10.1016/j.rtbm.2021.100672>
- 34- Mousavi, M. (2012). Sustainable City Shape and Social Justice (Case Study: Miandoab City). *Human Geography Research*, 80, 177-192. [in Persian] <https://doi.org/10.22059/jhgr.2012.24607>
- 35- Neuman, L. (2011). *Social research methods: qualitative and quantitative approaches*. Translated by Abolhasan Faghihi & Asal Aghaz, Tehran: Termeh. [in Persian]
- 36- Park, S., Yun, S. & Cho, C. (2024). Energy justice: Lessons from offshore wind farm siting conflicts in South Korea. *Energy Policy*, 185. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2023.113972>
- 37- Platon. (1713). *Republic*. Translated by Fouad Rouhani, Tehran: House of Book Translation and Publishing Company. [in Persian]
- 38- Purcell, M. (2009). Resisting Neoliberalisation: communicative planning or counter-hegemonic movements. *Planning Theory*, 8(2), 140–165. <http://www.jstor.org/stable/26165939>
- 39- Rafieian, M., Ghasemi, I. & Nouzari, K. (2019). A New Formulation of the Concept of Spatial Justice Discourse: a Framework for the Analysis of Tehran City. *Urban Planning Knowledge*, 3(3), 21-44. [in Persian]. [doi: 10.22124/upk.2019.14284.1281](https://doi.org/10.22124/upk.2019.14284.1281)
- 40- SaidiRizvani, H., & Noorian, F. (2014). justice-oriented urban development; A progressive approach in urban planning. *Urban Studies*, 12, 47-58. [in Persian]. https://urbstudies.uok.ac.ir/article_10947.html
- 41- Salter, C. L. (2003). *South Korea (Modern world nations)*. Chelsea House Publisher.
- 42- Sen, A. (1999). *Development as Freedom*. Translated by Mohammad Saeed Noori, Tehran: Ney Publication. [in Persian]
- 43- Seoul Metropolitan Government. (2023). *Seoul Urban Planning*. Retrieved 2023, Dec. 15, from <https://seoul-solution.kr/en/urbanplanning>
- 44- Soja, E. W. (2010). *Seeking spatial justice*. University of Minnesota Press.
- 45- Taghvaei, A., Bemanian, M. R., Pourjafar, M. R., & Bahrampour, M. (2015). Measuring spatial justice within the framework of the theory of a just city, case study: 22 districts of Tehran Municipality. *Urban Management*, 14(38), 391-423. [in Persian] <https://sid.ir/paper/92135/fa>
- 46- Talvitie, A. (2009). Theory less planning. *planning theory*, 8(2). 166–190. <http://www.jstor.org/stable/26165940>
- 47- Thomas, J. M. (2008). The minority-race planner in the quest for a Just City. *Planning Theory Journal*, 7(3), 227–247. <https://doi.org/10.1177/1473095208094822>
- 48- Thomas, J. M., & Hwang, H. Y. (2003). Social Equity in Redevelopment and Housing: United States and Korea. *Journal of Planning Education and Research*, 23(1), 8-23. <https://doi.org/10.1177/0739456X03257257>
- 49- Tudor, D. (2012). *Korea: The Impossible Country*. Tuttle Publishing.
- 50- Watson, V. (2002). The Usefulness of Normative Planning Theories in the Context of Sub-Saharan Africa. *Planning Theory*, 1(1), 27-52. <https://doi.org/10.1177/147309520200100103>
- 51- Winkler, T. (2009). Prolonging The global age of gentrification: Johannesburg's regeneration policies. *planning theory*, 8(4), 362–381. <http://www.jstor.org/stable/26165924>
- 52- Wolman, A. (2013). Looking Back while Moving Forward: The Evolution of Truth Commissions in Korea. *Asian-Pacific Law and Policy Journal*, 14(3), 27-56. <https://openaccess.city.ac.uk/id/eprint/20560/>